

ходів, ходів місяць по небу...», «За горою, за крутою...». Кант «Ангели знижайтеся» прозвучав у супроводі органу.

Своїми виступами ми наголошуємо на тому, що українці мають власну велику культуру, власну історію з прадавнім корінням та власну державу.

Ю. Карчова

ПЕРФОРМАТИВНІ ВИМІРИ АВТЕНТИКИ В СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ

Yu. Karchova

PERFORMATIVE DIMENSIONS OF THE AUTHENTICITY IN THE CONTEMPORARY ARTISTIC SPACE OF UKRAINE

Мультикультурні спрямування сучасного історико-культурного процесу на рівні художньої практики детермінують формування плюралістичного художнього простору, індивідуальні творчі інтерпретації якого характеризуються значущими відмінностями в осмисленні сутності мистецтва, статусу та соціальної ролі митця та виконавця, у специфіці художньої комунікації тощо. Особливої неоднозначності сучасній художній картині світу надає також суб'єктивне трактування митцями раніше базових та єдиних феноменів стилю та жанру. У контексті художньої практики постсучасності це має результатом вільне — у часі та просторі — оперування їх знаками, кожна конкретна комбінація яких залежить від концептуально-образних, тематичних, мовно-виражальних параметрів твору.

Проте у вільному «перетині-накладанні» різних художніх традицій та знаків культур як одна із детермінант цілісності художньої картини світу постає, зокрема, тенденція перформативності. З одного боку, вона забезпечує формування універсального «зрізу» картини світу, візуалізація якого та потенційна можливість надання реципієнту ролі активного учасника художнього процесу трансформує усталені алгоритми-моделі художньої комунікації. З іншого боку, перформативність постає і як ланка зв'язку сучасного мистецького бачення-інтерпретації світу із найдавнішими пластами художнього мислення, позначеними синкретизмом, колективізмом, первинною варіабельністю інтерпретації сегментів художнього досвіду, локальною маркованістю тощо.

Особливо інтенсивного вираження тенденція перформативності набуває у специфічній площині сучасного художнього простору України, позначеної дотичністю як до автентичних джерел, так і до сфери масової культури. Актуалізація значущості такого синтезу традицій та новацій на сучасному етапі художнього процесу обумовлюється активізацією процесу національної ідентифікації на особистісному та суспільному рівнях, осмисленням значущості національних ментальних настанов та національної системи цінностей як базових конструктів світобачення людини та спільноти.

Прояви перформативності знаходять виявлення на всіх рівнях формування художнього простору. Насамперед виокремимо тенденцію дотримання фундаментальних настанов народнопісенної парадигми у різних виконавських інтерпретаціях та ступенях повноти. Саме народнопісенна виконавська парадигма визначає специфіку палітри виконавських засобів виразності М. Юрасової, А. Матвієнко, І. Червинської, Ілларії (Катерини Прищепи), М. Садовської, О. Мухи, О. Никитюк та ін.

Проте не менш значущим складником народнопісенної виконавської парадигми, співвідсною із перформативністю, виступає візуальне оформлення образів виконавиць. Попри відмінності їх творчих виконавських світів, чинником створення їх національної спільності слугує апеляція до національної системи кольорів, традицій національного строю (інколи в модернізованому варіанті), аксесуарів тощо. Значущими є й традиції виконавської пластики, позначені особливою стриманістю виконавської рефлексії та позбавлені зовнішньої демонстративності, «концертної репрезентативності».

Інший вимір перформативності демонструє творчість сучасних гуртів, позначена вагомістю етномаркерів як на рівні резонансу з інтонаційним тезаурусом фольклору, настановами ладового мислення, традиціями інструментального виконавства, так і візуального оформлення художнього простору. За наявності його виразних специфічних нюансів (тяжіння до гіперболізації візуальних маркерів фольклорної традиції у творчості гурту «Курбаси», тенденція створення урбанізованої, механізованої інтерпретації народнопісенного виконавства у виконавстві гурту «Go-A», тяжіння до контрастного зіставлення знаків автентики та масової культури у виконавстві “Kalush Orchestra” та ін.) перформативність стає імпульсом до позиціонування окремого твору як внутрішньо замкненого, принципово синтетичного простору. Складниками такої синтетичності виступають сполучення (у різних варіантах) масової та етнотрадицій у театралізованому втіленні, а також маркерів вокальних манер, візуальне оформлення образу виконавців, у якому вагомими є знаки національної традиції, поєднання засобів виразності різних видів мистецтва, комп’ютерної графіки тощо. У комплексі це детермінує формування універсального образу національної культури як позначеного унікальністю складника мультикультурного світу метамодерну.

К. Папін

ВИКОНАВСЬКИЙ ОБРАЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗАСЛУЖЕНОЇ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ ІМ. Г. МАЙБОРОДИ ЯК УТІЛЕННЯ ТРАДИЦІЙ І НОВАЦІЙ

К. Papin

PERFORMING IMAGE OF THE NATIONAL HONORED H. MAIBORODA BANDURA CHAPEL AS AN EMBODIMENT OF TRADITIONS AND INNOVATIONS

У мультикультурних спрямуваннях сьогодення особливої актуальності набуває питання збереження традицій національних культур та пошуку шляхів їх новаційної репрезентації у художній практиці. Одним із утілень синтезу традицій та новацій у сучасному національному художньому просторі є виконавський образ Національної заслуженої капели бандуристів ім. Г. Майбороди. Постаючи із поч. ХХ ст. на тлі відродження вічних настанов української культури, протягом століття Капела демонструє їх визначальну значущість на концептуальному рівні виконавського образу. Це виявляється в пріоритетних тематично-змістових орієнтирах, окреслених національними архетипами, провідними концептами національного мистецтва, які стверджують спрямованість колективу на репрезентацію національного культурного, історичного, художнього досвіду нації.

На виконавському рівні творчість Капели характеризується синтезом інструментального та вокального вимірів. В інструментальному вимірі творчість колективу позначена тяжінням до збереження звукообразу бандури як органологічного